

ÖZET

ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL SİNERJİ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Kadir GÜLEÇ

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Sultan Bilge KESKİNKILIÇ KARA

Mayıs 2025

Bu araştırma, lise kademesi öğretmenlerinin örgütsel sinerji düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırma, nicel ve nitel yöntemlerin bir arada kullanılabilmesine olanak veren karma araştırma desenlerinden yakınsayan paralel deseninde desenlenmiş olup nicel ve nitel yöntemler eşzamanlı olarak kullanılmıştır. Nicel desen özelinde betimsel tarama modeli, nitel desen özelinde ise durum çalışması modeli kullanılmıştır. Çalışmanın evrenini, 2024-2025 eğitim öğretim yılında İstanbul ilinin Esenyurt ilçesinde, lise kademesinde görev yapmakta olan öğretmenler; örneklemini ise evren içerisinden 400 lise öğretmeni oluşturmuştur. Örnekleme yöntemi olarak basit, seçkisiz örnekleme yöntemi uygulanmıştır. Araştırmanın nitel desenindeki çalışma grubunu kendilerine ölçek uygulanan 400 öğretmen arasından soruları gönüllü olarak cevaplayan 185 öğretmen oluşturmuştur. Araştırmanın nicel desen bölümünde veri toplama aracı olarak Öğretmenlere Yönelik Örgütsel Sinerji Ölçeği; nitel desen bölümünde ise uzman görüşü alınarak araştırmacı tarafından oluşturulan açık uçlu iki soru kullanılmıştır. Veriler nicel ve nitel analiz yöntemleri kapsamında birbirlerinden ayrı olarak analiz edilmiş, sonuç bölümünde örüntüleme yaklaşımı (weaving approach) benimsenerek nicel ve nitel veriler bütünleştirilerek

yorumlanmıştır. Nicel desende elde edilen verilerin analizinde betimsel istatistikler, bağımsız gruplar t-testi, ilişkisiz örneklem tek yönlü varyans (ANOVA) analizi, Post-Hoc testi kapsamında Scheffe testi kullanılmış; nitel desende elde edilen verilerin analizinde ise içerik analizi yapılarak tema ve kod çözümlemesi yapılmıştır.

Araştırma sonucunda, öğretmenlerin örgütsel sinerji düzeylerinin yüksek düzeyde olduğu sonucu bulunmuştur. Öğretmenlerin örgütsel sinerji düzeylerinin cinsiyet, yaş, okul türü ve çalışılan kurumdaki deneyim değişkenlerine göre anlamlı bir şekilde farklılık göstermediği, öğretmenlik mesleğindeki deneyim değişkeninde ise etkileşim ve takdir etme alt boyutunun, 6-10 yıl arası mesleki deneyime sahip olan öğretmenler grubunun lehine anlamlı bir şekilde farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Nitel desen kapsamında çalışma grubundaki öğretmenler tarafından örgütsel sinerjinin oluşumuna engel unsurlar olarak bütünleşme boyutuyla ilgili demokrasi eksikliği, etkileşim ve takdir etme boyutuyla ilgili iletişim eksikliği kavramlarının yoğunlukla ifade edildiği görülmüştür. Öğretmenlerin örgütsel sinerjinin oluşumuna yönelik önerilerinde ise bütünleşme boyutuyla ilgili işbirliği, sosyal etkinliklerin düzenlenmesi, katılımcı yönetim anlayışı; etkileşim ve takdir etme boyutuyla ilgili sağlıklı iletişim ve adil yönetim anlayışı kavramlarının yoğunlukla ifade edildiği tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen nitel verilerin nicel verileri desteklediği ve örtüştüğü görülmüştür. Eğitim bilimleri ve eğitim yönetimi alanlarında, örgütsel sinerji konulu olarak yapılan çalışmaların yeterli düzeyde olmadığı; sınırlı sayıda yapılan çalışmalarda ise ağırlıklı olarak nicel araştırma modellerinin uygulandığı tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Örgüt, Lise Öğretmenleri, Örgütsel Sinerji, Örgütsel Sinerji Düzeyleri.

ABSTRACT

INVESTIGATION OF ORGANIZATIONAL SYNERGY LEVELS OF TEACHERS

Kadir GÜLEÇ

Master's Thesis

Supervisor: Prof. Dr. Sultan Bilge KESKİNKILIÇ KARA

May 2025

This research was conducted in order to determine the organizational synergy levels of high school teachers. The research was designed in the convergent parallel design, which is a mixed research design that allows quantitative and qualitative methods to be used together, and quantitative and qualitative methods were used simultaneously. The descriptive scanning model was used specifically for the quantitative design, and the case study model was used specifically for the qualitative design. The universe of the study consisted of teachers working at the high school level in the Esenyurt district of Istanbul in the 2024-2025 academic year; the sample consisted of 400 high school teachers from the universe. Simple, random sampling method was applied as the sampling method. The study group in the qualitative design of the research consisted of 185 teachers who voluntarily answered the questions out of 400 teachers to whom the scale was applied. In the quantitative design section of the research, the Organizational Synergy Scale for Teachers was used as the data collection tool; in the qualitative design section, two open-ended questions created by the researcher after receiving expert opinion were used. The data were analyzed separately within the scope of quantitative and qualitative analysis methods, and in the results section, the quantitative and qualitative data were integrated and interpreted by adopting the weaving approach. Descriptive statistics, independent groups t-test, unrelated samples

one-way analysis of variance (ANOVA), and Scheffe test within the scope of Post-Hoc test were used in the analysis of the data obtained in the quantitative design; content analysis was performed in the analysis of the data obtained in the qualitative design, and theme and code analysis were performed.

As a result of the research, it was found that the organizational synergy levels of the teachers were at a high level. It was determined that the organizational synergy levels of the teachers did not differ significantly according to the variables of gender, age, type of school and experience in the institution they worked in, and in the experience variable in the teaching profession, the interaction and appreciation sub-dimension showed a significant difference in favor of the group of teachers with 6-10 years of professional experience. Within the scope of the qualitative design, it was observed that the concepts of lack of democracy regarding the integration dimension and lack of communication regarding the interaction and appreciation dimension were frequently expressed by the teachers in the study group as obstacles to the formation of organizational synergy. In the suggestions of the teachers for the formation of organizational synergy, it was determined that the concepts of cooperation regarding the integration dimension, organization of social activities, participatory management approach; healthy communication regarding the interaction and appreciation dimension and fair management approach were frequently expressed. It was observed that the qualitative data obtained as a result of the research supported and overlapped with the quantitative data. It was determined that the studies conducted on organizational synergy in the fields of educational sciences and educational administration were not at a sufficient level; and that quantitative research models were predominantly applied in the limited number of studies conducted.

Keywords: Organization, High School Teachers, Organizational Synergy, Organizational Synergy Levels.